

1. Verklaar dat kapitaalintensieve bedrijven relatief conjunctuur gevoelig zijn

Een conjuncturele neergang leidt direct tot lagere omzetgroei. De kosten blijven daarentegen gelijk of reageren pas in een later stadium op de omzetsdaling. Dit zet de winstmarges onder druk. Kapitaalintensieve bedrijven hebben een hoge operating leverage (vaste kosten) zoals afschrijvingen en rente, deze kosten zijn op korte termijn niet te beïnvloeden en zorgen dus bij een omzetsdaling direct voor een lagere winstmarge. (blz 15 reader 1)

leidt tot vraaguitval op markten en dus daling afzet en dus weer oplopende voorraden + lage bezettingsgraad; de invloed hiervan op de prijzen varieert met de hoogte van de constante kosten per eenheid product ($C_k = R + Afs$). Een kapitaalintensieve sector zal daarom veelal met prijsbederf te maken krijgen; door een prijsdaling hopen individuele producenten hun overtollige voorraden weg te werken, alsmede de bezettingsgraad te verhogen. Prijsconcurrentie in een recessie- antwoorden schelen niet veel van elkaar.

2. Definieer de ArbeidsInkomensQuote en relateer dit aan het begrip "loonkosten per eenheid product"

AIQ = de loonsom van werknemers in de marktsector plus een aan zelfstandigen toegerekend arbeidsinkomen, gedeeld door de toegevoegde waarde van bedrijven.

De AIQ geeft aan welk deel van de netto toegevoegde waarde tegen factorkosten (= toegevoegde waarde, exclusief het saldo van de kostprijsverhogende indirecte belastingen en de kostprijsverlagende subsidies) als de beloning aan de productiefactor arbeid toevalt. De AIQ is de beloning van arbeid (L) gedeeld door de netto toegevoegde waarde (Y), ofwel $AIQ = L/Y$.

Het nationaal inkomen bestaat uit een prijs- en een volumecomponent, dus het gemiddelde prijspeil (P) vermenigvuldigd met de hoeveelheid producten (Yr). De formule van de AIQ kan herschreven worden als $AIQ = L/(P \cdot Yr)$.

Loonkosten per eenheid product (L_{pep}) is gelijk aan de totale loonsom gedeeld door de reële productie, $L_{pep} = L/Yr$.

$$AIQ = (L/Yr) / P$$

De loonkosten per eenheid product, drukt uit hoeveel % van de kostprijs van het product bestaat uit loonkosten. De AIQ wordt uitgedrukt in een percentage van de TGW. De AIQ wordt gebruikt om produktiviteitsverbeteringen te meten.

(Sheets AIQ blz 11 les 1)

Van iedere verdiende Euro gaat % naar productiefactor arbeid.

3. Geef de belangrijkste determinanten van de potentiële groei.

Potentiele groei is de snelheid waarmee de economie zou kunnen groeien. (blz 34 reader 1); belangrijkste determinanten:

Toename in de natuurlijke rijkdommen (bronnen), werkgelegenheid of kapitaal.

Toename in de efficiency van het gebruik van de resources, door technologische ontwikkelingen, arbeidsproductiviteitsstijging of verbeterde organisatiestructuur.

Idem

4. Noem enkele belangrijke factoren die de economische groei op korte termijn bepalen

Op korte termijn moet de actuele groei worden bevorderd door de werkelijke output zo dicht mogelijk bij de potentiële output te krijgen. Bestaande groei kan op korte termijn worden beïnvloed door een zo efficiënt mogelijk gebruik van de resources --slack in de economie verminderen. De belangrijkste determinanten van verschillen in de mate van actuele groei op korte termijn zijn verschillen in de groei van aggregate demand ($AD =$ totale uitgaven aan goederen en diensten binnen een land, bestaat uit $C =$ consumptie, $I =$ investeringen door bedrijven, $G =$ uitgaven door de overheid en export minus de import $X - M$). $AD = C + I + G + X - M$

5. Wat is de rol van de belastingen met betrekking tot de economische groei?

Het fiscaal beleid ($G + T$) kan worden gebruikt om de economische groei te remmen (Taxes)(withdrawals) of om de economische groei te stimuleren (G -spending) (injections).. Het remmen van de groei heeft zijn invloed op AD (aggregated demand). De aanbodzijde kan worden beïnvloed door de hoogte van bijv accijnzen.

$$AD = C_d + I + G + X.$$

Economische groei wordt bepaald door de $AD = C_d + I + G + X$. Als de belasting toeneemt, moeten de mensen een groter deel van hun inkomen besteden aan belastingen en hierdoor blijft er minder over voor consumptie. C daalt en dus AD daalt, dus de belastingen hebben negatieve invloed op economische groei.

6. **Omschrijf het begrip “marginal efficiency of capital”**

In hoeverre hebben investeringen invloed op de stijging van de output. MEC is de toename van Y als gevolg van investeringen.

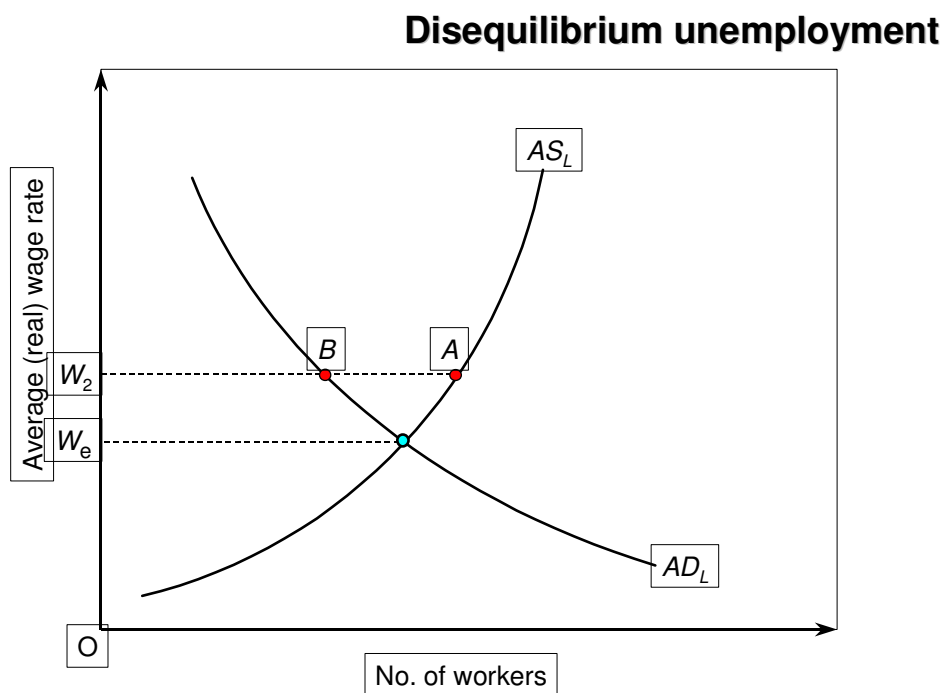
Formule: $\Delta Y / \Delta K = \Delta Y / I$ (=investeringen), vb als 100 extra investering leidt tot een toename van Y van 25 is MEC gelijk aan $25/100 = 1/4$.

Potentiele groei = $g^p = i * MEC$.

MEC is kapitaalproductiviteit, hoeveel kapitaal is er nodig om 1 eenheid extra te kunnen produceren.

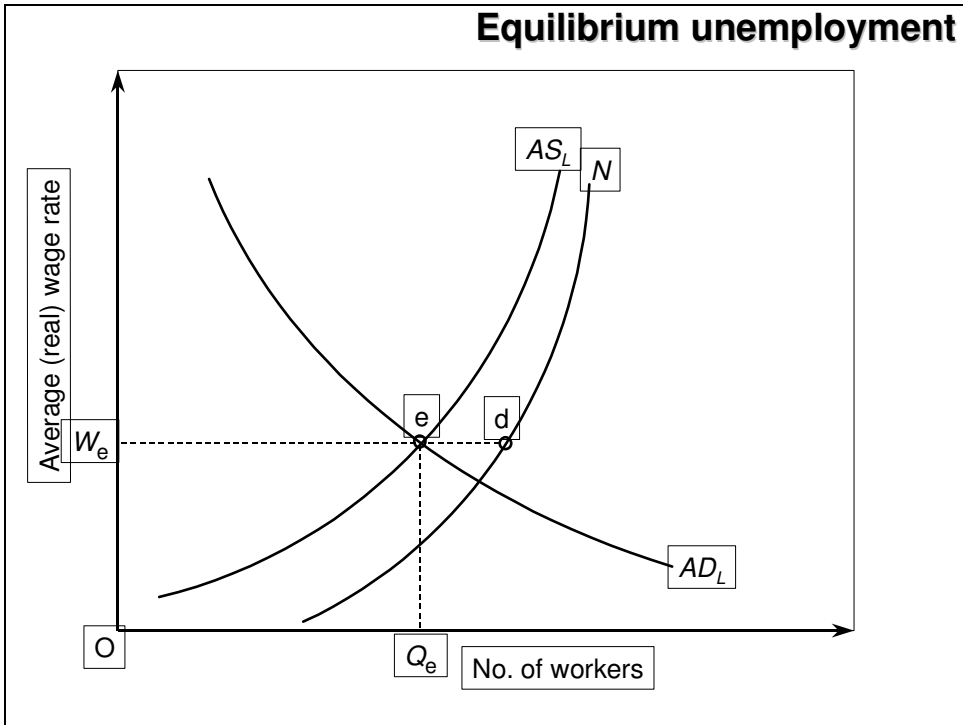
7. **Wat is het essentiële verschil tussen disequilibrium en equilibrium werkloosheid?**

Disequilibrium unemployment.

Werkeloosheid agv het feit dat het loonniveau boven het evenwichtsinkomen ligt. Het aanbod van werk is groter dan de vraag. **Disequilibrium Unempl. A – B**, meestal agv “stickiness in wages” kan het niet zomaar opgelost worden. Bij equilibrium unempl. Bieden niet alle potentiële kandidaten zich aan op de arbeidsmarkt, bij het evenwichtslon W_e .

Equilibrium unempl = $D - E$.

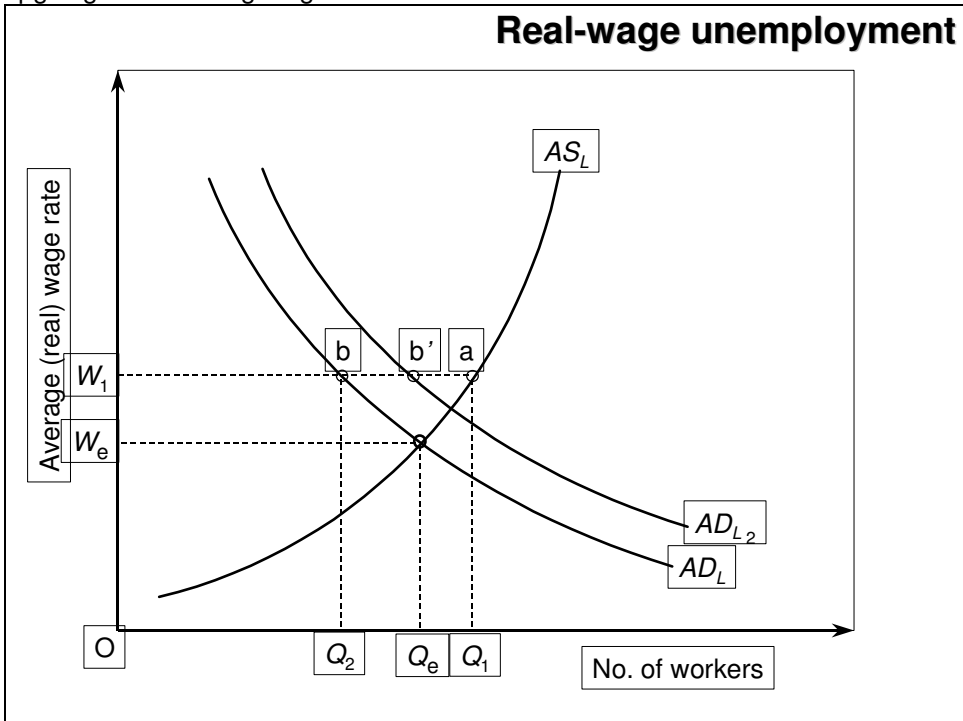

8. Hoe ontstaat disequilibrium werkloosheid?

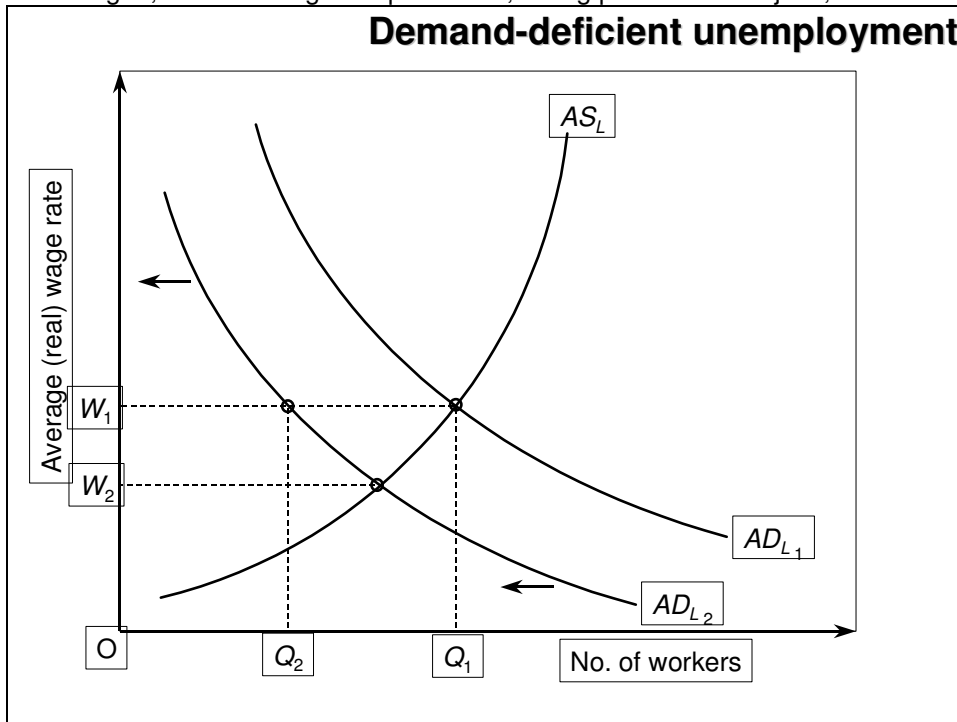
Dit ontstaat door een groei in de laboursupply, sticky wages. Doordat lonen star zijn, ontstaat werkloosheid.

We onderscheiden verschillende vormen:

Real wage unemployment; de vakbonden drijven de lonen op tot boven de evenwichtsprijs of minimum loon opgelegd door de regering.

Demand deficient unemployment; dit gekoppeld aan een economische recessie. Hoe dieper de recessie en hoe langer hij duurt hoe groter de demand deficient unemployment. Dit wordt ook wel "Keynesian unemployment" genoemd. Een verlaging van de lonen biedt hier geen oplossing, dit leidt tot minder bestedingen, minder vraag naar producten, daling productie bedrijven, minder vraag naar arbeid. (spiraal).

9. Wat zijn mogelijke oplossingen voor de equilibrium werkloosheid?

We onderscheiden verschillende vormen equilibrium unemployment, *Frictional unemployment*; mensen die hun baan opzeggen of worden ontslagen en tussen twee banen zitten (zoekende). Dit ontstaat vanwege imperfect information in de arbeidsmarkt.

Oplossing: betere informatie mbt tot vacatures in de arbeidsmarkt
Verlaging van de uitkeringen.

Structural unemployment; verandering in de economie waardoor er vraag naar een bepaalde soort arbeid ontstaat in bepaalde sectoren (ICT) en werkloosheid in andere sectoren (mijnen Limburg).

Oplossing:

Markt-orientated, mensen stimuleren om ander werk te zoeken, herscholing, werk aanvaarden tegen lagere beloning.

Interventie, directe overheidsbemoediging, mensen koppelen aan vacatures. Gesubsidieerde scholingsprogramma's, subsidies voor bedrijven die zich in hoge werkloosheidsregio's vestigen.

Seasonal unemployment, seizoensgebonden werkloosheid, zoals in de recreatiesector. Hiervoor geldt dezelfde aanpak als voor structural unemployment.

10. Is het mogelijk dat ondanks flexibele prijzen en lonen sprake kan zijn van disequilibrium werkloosheid? Verklaar je antwoord.

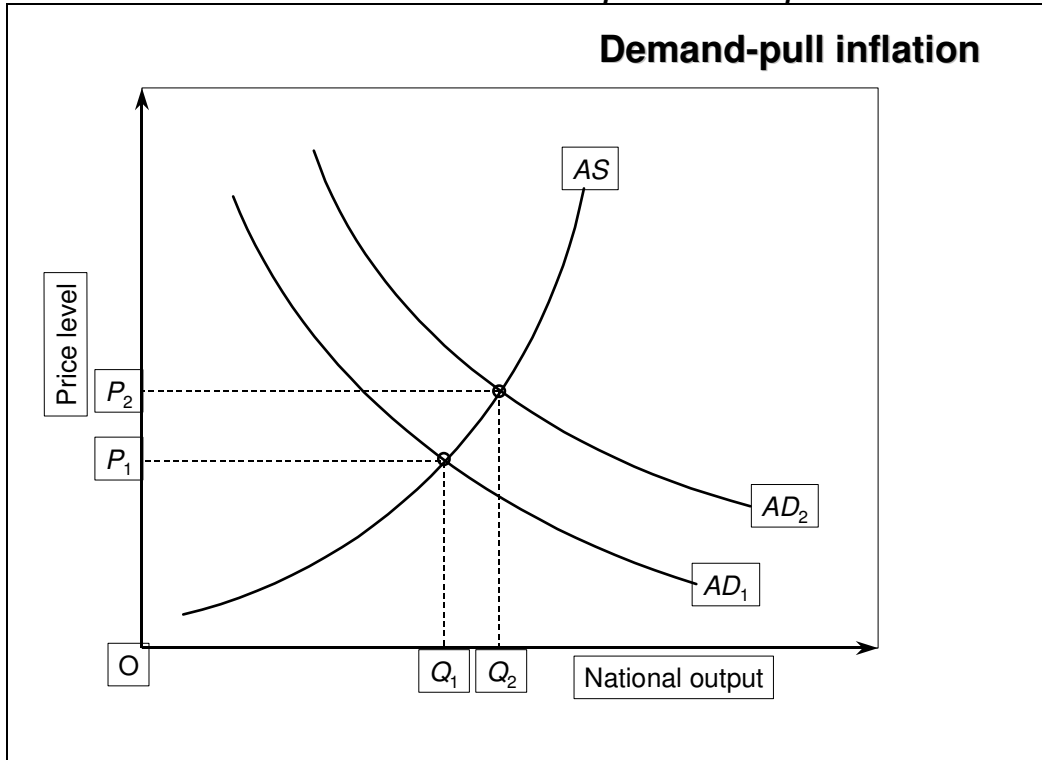
Ja, dit als gevolg van "stickiness of wages". Als AD en AS gelijk zijn is er geen diseq.unempl. door een daling van de vraag (recessie) is er minder vraag naar arbeid. AD curve naar links. Nu reeds diseq.unempl. Prijspeil zal zich pas later kunnen aanpassen, dit leidt tot minder koopkracht, minder productie, minder vraag naar arbeid. (spiraal). Ik weet niet of het door de stickiness of wages komt; stickiness is volgens mij nl. dat de lonen star zijn (ook antwoord van Ebberts op mijn mailtje). Als er een daling is van de flexibele lonen gaat de koopkracht omlaag en dus de AD omlaag en dan gaan de flexibele lonen weer omlaag etc.

11. **Op welke wijze zal een verhoging van de arbeidsproductiviteit gevolgen hebben voor de economische groei en de inflatie?**

Verhoging van de arbeidsproductiviteit leidt tot een hogere productie (want er kunnen meer producten worden gemaakt tegen dezelfde kosten/aantal uren door hogere efficiency), toename van AS, stijging van de winst van de bedrijven, leidt tot investeringen, groei. De potentiële economische groei wordt vergroot door grotere efficiency. Stijging van de arbeidsproductiviteit leidt tot ruimte voor de loononderhandelingen, stijging lonen, producten duurder, minder koopkracht, inflatie.

Verhoging arbeidsproductiviteit zorgt voor lagere inflatie, want producenten kunnen dezelfde producten goedkoper produceren.

12. **Geef het essentiële verschil tussen “demand pull” en “cost push” inflatie**

Demand pull ontstaat als gevolg van een blijvende stijging in de vraag (AD). Dit kan als gevolg van: Stijgende consumentenvraag, stijging van de overheidsuitgaven, investeringen door bedrijven, stijging van de export van goederen en diensten of een combinatie van deze vier grootheden. Er zijn twee theorieën die van de “monetaristen”, zij beweren dat het komt door een toename van de geldhoeveelheid. De andere groep beweert dat er een stijging op kan treden in de bestedingen zonder een toename van de geldhoeveelheid. Dit kan doordat de overheid de belastingen verlaagt waardoor de koopkracht stijgt. Hoe stijler de AS curve, hoe meer de prijzen (P) zullen stijgen en hoe minder de output (Q). Heeft te maken met een booming economie.

Cost push inflation, wordt veroorzaakt door een blijvende stijging van de produktiekosten, los van de vraag. Als bedrijven worden geconfronteerd met een kostenstijging resulteert dit in een stijging van de verkoopprijzen en een daling in de productie (van Q1 naar Q2).

We onderscheiden verschillende vormen van cost push inflation:

Wage push inflation, vakbonden zorgen voor loonstijging los van de vraag naar arbeid.

Profit push inflation, in een monopolistische markt drijven bedrijven hun prijzen op, vergroten daarmee hun winst, los van de vraag.

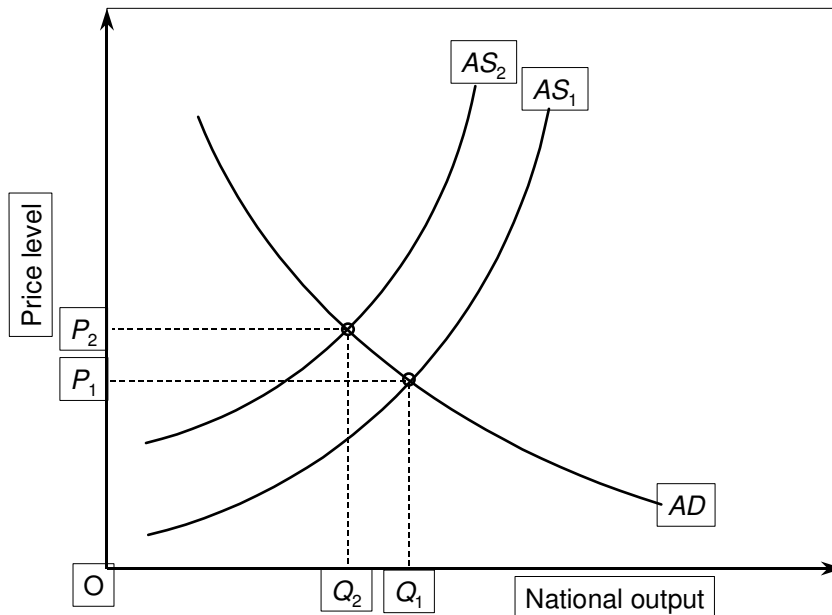
Import price push inflation, hier stijgen de importprijzen los van de vraag. (OPEC verviervoudiging olieprijs 73/74).

In al deze gevallen ontstaat inflatie omdat bepaalde groepen economische macht uit kunnen oefenen.

Tax push inflation, inflatie als gevolg van een toename in de belastingtarieven (BTW).

De uitputting van natuurlijke bronnen, zoals een slechte oogst, milieuverontreiging van de zee, minder visvangst.

Cost-push inflation

Demand pull en cost push inflation kunnen tegelijkertijd optreden, omdat loon- en prijsstijgingen voort kunnen komen uit een toename van de vraag of een stijging van de kosten.

13. Hoe ontstaat stagflatie?

Dit ontstaat door het gelijktijdig optreden van prijsinflatie en werkeloosheid.

Wage-price spiral; wages and prices chasing each other as the aggregate demand curve continuously shifts to the right and the AS-curve continuously shifts to the left.

Demand pull en cost push inflatie komen tegelijkertijd voor. Vakbonden komen met extreem hoge looneisen, die de kosten voor de bedrijven opdrijven (cost push) en de bedrijven gaan dan mensen ontslaan. Overheid gaat vraag stimuleren om werkeloosheid tegen te gaan en dan ontstaat er een demand pull inflatie en ontstaat de loon-prijsspiraal; het algehele prijspeil stijgt bij weinig toenemende ec. groei.

14. Geef de onderverdeling van de lopende rekening van de betalingsbalans.

- Goederenbalans (import en export)
- Dienstenbalans (import en export van diensten)
- Netto-inkomstenstromen (lonen, dividenden, winsten)
- Netto transfers (door overheid en particulieren)
- Goederen en diensten (export en import) (Prijzen)
- Inkomensrekening en overdrachten.

15. Geef het onderscheid tussen directe investeringen en portfolio investeringen

Directe investeringen; een bedrijf in het buitenland dat rechtstreeks in Nederland in een van haar dochterondernemingen investeert of in een bestaand Nederlands bedrijf investeert. Meer dan 10% aandeel in het bedrijf.

Portfolio investeringen; Beleggen in aandelen van buitenlandse bedrijven.
Blz 65 R-I Minder dan 10% aandeel in het bedrijf.

16. Op welke wijze worden wisselkoersen beïnvloed door ontwikkelingen op de lopende rekening?

Een vrije wisselkoers zorgt voor een evenwichtssituatie tussen vraag en aanbod van valuta. Het zorgt ervoor dat de debtmutaties van de betalingsbalans gelijk zijn aan de creditmutaties. Dit hoeft niet te betekenen dat alle afzonderlijke onderdelen van de betalingsbalans in evenwicht zijn. Het tekort op de lopende rekening of

een overschot moet worden aangevuld door een overschot of een tekort op andere rekeningen. (kapitaal rekening en de financiële rekening).

Stijging van de koers → import goedkoper → export duurder → lopende rekening tekort → beweging LANGS de AD en AS curve tot nieuwe evenwichtsprijs → tekort lopende rekening aangevuld door surplus financiële rekeningen.

Blz 71 R-I. Vraag naar onze valuta vs de vraag naar buitenlandse valuta.

17. Waardoor ontstaat er een vraag naar een valuta?

Een vraag naar valuta ontstaat door export en import activiteiten en kapitaalsstromen agv inflatieverschillen tussen landen, verschillen in economische groei, verschillen in investeringsmogelijkheden, speculatie, veranderingen in de concurrentiepositie en verschillend interesttarieven.
Sheet 29 college 2.

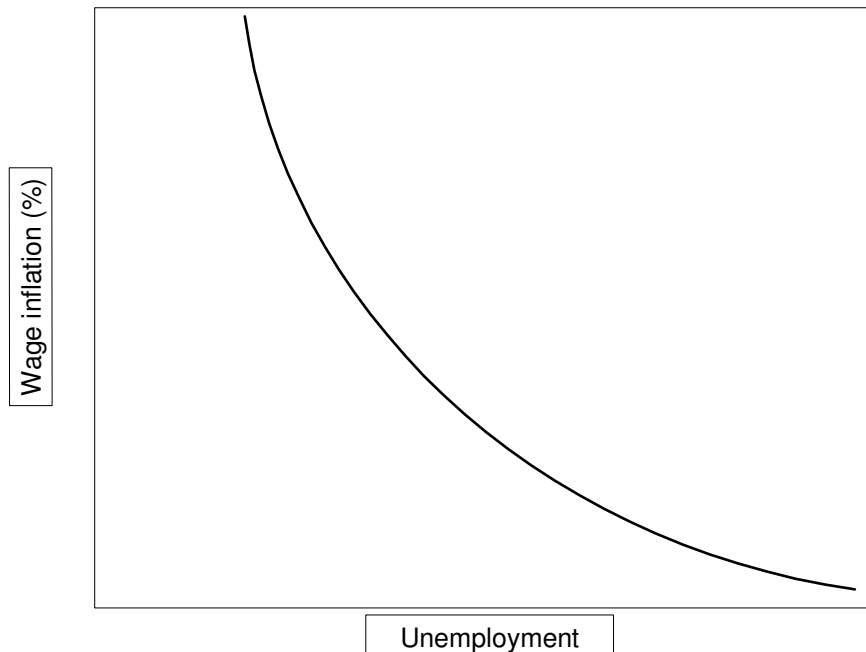
18. Beschrijf de Phillips curve

Laat de relatie zien tussen werkeloosheid en inflatie. Een overheid heeft vier doelen, te weten stimuleren economische groei, lage werkeloosheid, lage inflatie en evenwicht of overschotten op de betalingsbalans. Als de overheid de economie wil stimuleren beïnvloeden ze de groei en de werkeloosheid, maar creëert men inflatie en een nadelig effect op de betalingsbalans (Export duurder, import goedkoper) Als de overheid een rem op de economie zet, wordt de inflatie en de betalingsbalans gunstig beïnvloed, maar werkeloosheid neemt toe en de economische groei neemt af. De doelstellingen werken elkaar tussen tegen. De "trade off" tussen inflatie en werkeloosheid wordt weergegeven door de Phillips curve. Als AD stijgt neemt de inflatie toe en de werkeloosheid neemt af.

Blz 73/74 R-I

De Phillipscurve is gebogen door het 0-punt, omdat als de AD uitbreidt, er in 1e instantie genoeg arbeid is oom aan de vraag te voldoen., zonder dat de lonen omhoog moeten. Maar als arbeid schaars wordt, moeten werkgevers veel hogere lonen bieden en vakbonden krijgen meer macht. Positie van de Phillipscurve is afhankelijk van non-demand factoren, die inflatie en werkeloosheid veroorzaken.

The Phillips curve

Zie grafiek. De Phillips curve laat de wisselwerking zien tussen inflatie en werkeloosheid.

- 19. Noem enkele overwegingen voor een regulerend overheidsoptreden in een markteconomie.**
Regulerend overheidsoptreden is gericht op het streven naar een zo groot mogelijke welvaart dmv, volledige werkgelegenheid, stabiel prijspeil, evenwicht op de betalingsbalans, een redelijke economische groei, een redelijke inkomensverdeling en bescherming van het fysieke leefmilieu.
Blz 82 R-I.
- 20. Wat wordt in de praktijk verstaan onder volledige werkgelegenheid**
Afgezien van onvermijdelijke seizoenswerkeloosheid en frictiewerkeloosheid zou er gestreefd moeten worden naar een situatie waar in beginsel iedereen werk heeft.
Blz 82 R-I.
- 21. Noem de belangrijkste overheidsinstrumenten**
- Begrotingspolitieke instrumenten**, heeft betrekking op het uitgaven en inkomstenbeleid van de overheid. Door verhogen/verlagen van de uitgaven van de overheid en de belastingen kan de overheid belangrijke impulsen geven aan de economische ontwikkeling.
- Instrumenten mbt tot het loon- en prijsbeleid**, heeft betrekking op het realiseren van een stabiel prijspeil. Als prijzen door wat dan ook snel oplopen, kan ingrijpen van de overheid noodzakelijk zijn. Deze betreffen zowel de prijzen zelf (prijzenwet) alsook de lonen (lonenwet).
- Monetaire instrumenten**, hiermee probeert de overheid langs de indirecte weg (veranderingen in de liquiditeitsmassa) invloed uit te oefenen op de bestedingen.
- Instrumenten op het vlak van de regelgeving**, heeft betrekking op het kunnen uitvaardigen van richtlijnen en regelgeving voor het handelen van economische subjecten.
Blz 84 R-I
- 22. Beargumenteer de opmerking dat de begrotingspolitiek als instrument en doelstelling beschouwd kan worden**
Door het verhogen of verlagen van de uitgaven van de overheid en van de belastingen kan de overheid belangrijke impulsen geven aan de economische ontwikkeling. (instrument).
Doelstelling is de bevordering van het leefmilieu, bv vervuiling moet worden hersteld. Hiermee zijn grote kosten gemoeid. Deze kosten kunnen niet altijd verhaald worden op de "overtreder". De overheid draagt dan zorg voor de financiering van milieusanering.
Blz 84 R-I
- 23. Wat is het onderscheid tussen directe en indirecte maatregelen van economische politiek? Geef van beide soorten maatregelen enkele voorbeelden**
- Directe maatregelen van economische politiek**, werken buiten het prijsmechanisme om of verstoren dit mechanisme bewust. Voorbeeld; wettelijk minimum loon of vaststellen van maximumprijzen.
- Indirecte maatregelen van economische politiek**, werken via het prijsmechanisme en verstoren de werking ervan in het algemeen niet. Voorbeeld kostprijsverhogende belastingen of kostprijsverlagende subsidies.
Blz 84 R-I.
- 24. Noem enkele instrumenten van economische politiek die kunnen bijdragen tot stabilisering van het prijspeil**
- Begrotingspolitiek of monetaire maatregelen als strijd tegen inflatie, indien zij geen effect hebben kan de overheid ingrijpen via wettelijke voorzieningen zoals de prijzenwet of de loonwet.
Blz 85 R-I
- 25. Wat is voor Nederland een "aanvaardbaar" inflatiepercentage?**
Ik denk 2,5 %. **(ONDERBOUWING ?????)** Uit de Flo: inflatiepercentage van NLD moet niet te hoog zijn, maar ook niet te laag- je moet hierbij kijken naar de belangrijkste handelspartners (logisch, want als jij een hogere inflatie hebt dan je handelspartners, zijn jouw producten voor hen te duur). Als Duitsland een inflatie van 3% heeft, dan moet Nederland ongeveer 2,5% hebben (dus daar zat je goed mee, Jack)..
- 26. Wat kunnen de monetaire autoriteiten doen om de wisselkoers te stabiliseren... op korte en lange termijn?**

Korte termijn; tussenkomst door gebruik te maken van de reserves (deviezenvoorraad), verandering van de rentetarieven.

Lange termijn; deflatie of appreciatie, aanbodzijde politiek of importbeperkende maatregelen. Dmv fiscaal of monetair beleid doelbewust genereren van deflatie.

Sheet 30, college 2.

27. Omschrijf de economische kringloop en geef het essentiële verschil tussen de Keynesiaanse en Klassieke visie

Keynesiaanse en Klassieke visie.

De economische kringloop staat op blz. 30 van de reader. In het model is de economie verdeeld in twee groepen; de huishoudens en de bedrijven. Bedrijven produceren de goederen en diensten en zorgen voor arbeid en andere factoren van productie. Huishoudens consumeren de goederen en diensten en verschaffen arbeid en andere factoren van productie. In de diagram is er een inner flow en een aantal outer flows van inkomens tussen de groepen.

De inner flow is de direct flow tussen de twee groepen. De bedrijven betalen mensen geld in termen van loon, dividend, rente en huur. Dit worden ook wel factor payments genoemd. De huishoudens gebruiken dit geld om te consumeren. Dit geld gaat dan weer terug naar de bedrijven.

De outer flow.

Withdrawals (W): Alleen een deel van het inkomen van een huishouden wordt geconsumeerd. Ook een gedeelte van het inkomen van een bedrijf zal worden uitbetaald aan de huishoudens. De rest van het geld wordt teruggenomen. Dit zijn de 'withdrawals, ook wel 'lekken' genoemd. Er zijn drie vormen van lekken.

1. Besparingen (S)
2. Belastingen (T)
3. Import (I)

Dus, $W=S+T+I$

Injections (J): de vraag naar producten komt niet alleen van de consument. er zijn ook een aantal andere factoren die invloed hebben op de totale vraag. Deze worden ook wel 'injections' genoemd, of impulsen in het nederlands. Er zijn drie typen 'injections'.

1. Investerings (I)
2. Overheid uitgaven (G)
3. Export (X)

Dus, $J=I+G+X$

Een combinatie van deze injections en withdrawals komt tot de economische kringloop. Elk beïnvloeden ze elkaar. Als $J > W$, dan zal de flow van geld en goederen dalen. Is $J < W$ dan zal deze flow stijgen.

De klassieken gaan ervan uit dat het aanbod onafhankelijk is van de vraag. Zij denken als volgt: je gaat iets produceren, daarvoor heb je arbeid nodig, deze mensen betaal je, zij hebben dan geld om de producten te kopen.

Klassieken zien een loonstijging als kosten die ervoor zorgen dat winst daalt. Verder gaan ze uit van de volgende stellingen:

$S=I$ (het prijsmechanisme werkt perfect). Het spaargeld is afhankelijk van de rente. Als de rente omhoog gaat, word er meer gespaard. De vraag naar nieuw kapitaal komt uit de investeringen; hoe hoger de rente des te minder de investeringen. De rente zorgt dus voor een evenwicht tussen de investeringen en de besparingen. Na besparingen wordt er dus weer geïnvesteerd. Nu is het cirkeltje rond.

$T=G$. de overheid mag alleen uitgeven wat er binnenkomt. Dit is een beperkte rol.

$M=X$. Import is gelijk aan export.

De keynesiaanse visie gaat ervan uit dat het aanbod reageert op de vraag. De besparingen zijn afhankelijk van het nationaal inkomen. De investeringen zijn afhankelijk van veel factoren en dan met name van de toekomst verwachtingen. Als er geen vertrouwen is in de toekomst dan zal het aanbod van geld groter zijn dan de vraag naar geld; gevolgen zijn een recessie. De rente kan dus niet zorgen voor evenwicht, de besparingen kunnen lange tijd niet gelijk zijn aan de investeringen. Je heb dan een actieve overheid nodig die extra investeert; gevolg is een overheidstekort. Dus doordat de keynesianen geen vertrouwen hebben in het

prijsmechanisme, is een actieve overheid noodzakelijk. Keynesianen zeggen dus: S is afhankelijk van inkomen en toekomstverwachtingen.

28. Omschrijf de accelerator

De accelerator theorie omschrijft de relatie tussen de veranderingen in het nationaal inkomen en investeringen. De term accelerator wordt gebruikt omdat een betrekkelijk kleine stijging van het inkomen een veel grotere stijging van investeringen kan veroorzaken. Als er geen stijging is in inkomen zal er dus ook geen stijging in consumptie zijn en zijn er alleen vervangings investeringen (machines) nodig. Als er echter een stijging van het inkomen is, dan zal de consumptie toenemen en moet er niet alleen geïnvesteerd worden in vervangings machines maar ook in extra machines om de gestegen vraag te kunnen bijhouden. En dus veel meer investering nodig.

Blz 107 – 108 R-I. Andersom geldt ook dat bij een daling van de verwachte omzet de investeringen vermenigvuldigd met de accelerator omlaag gaan.

29. Geef het verschil tussen een nominale depreciatie en een reële depreciatie. Wanneer spreken we over een onderwaardering van een valuta?

Nominale depreciatie, de werkelijke daling van de koers. Reële depreciatie de daling van de wisselkoers in relatie tot de inflatie tussen verschillende landen.

Er is een onderwaardering van de valuta als de nominale waarde hoger is dan de reële waarde, want vb college 1:

inflatie Nld= 4%;

inflatie US = 10%

Depreciatie USD=2%

Nominale depreciatie USD = 2%

Reële appreciatie = 4%

Starting in Equilibrium; de dollar is overvalued.

Verkooprijs van de Am. concurrent is $10 - 4\% = 6\%$ hoger dan Nld bedrijf. De nominale depreciatie is 2%, dus het werkelijke voordeel voor de Nederlander is $6 - 2\%$ is 4%.

De dollar zou dus eigenlijk met 6% moeten dalen ipv met 2%, dus de dollar is te duur (overvalued). Zie sheets 1e college blad 5.

undervalued is dan het omgekeerde, lijkt mij

Onderwaardering valuta ?

30. Noem de “Withdrawals” en de “Injections”

Withdrawals: besparingen (savings) S
 Belastingen (taxes) T
 Import (M)

$$W = S + T + M$$

Injections: Investeringen (investments) I
 Overheidsuitgaven (government expenditures) G
 Export X

$$J = I + G + X$$

Blz 79 – 80 R-I

31. Wat betekent een “marginal propensity to consume” van 0.8?

Het gedeelte van de stijging van het nationaal inkomen (Y) dat wordt besteed aan consumptie (C). $MPC = \frac{\Delta C}{\Delta Y}$

Blz 88 R-I

32. Verklaar de relatie tussen de hoogte van de inkomenselasticiteit en de vorm van de import curve

De importlijn verloopt degressief voor basisgoederen met een relatief lage inkomenselasticiteit.

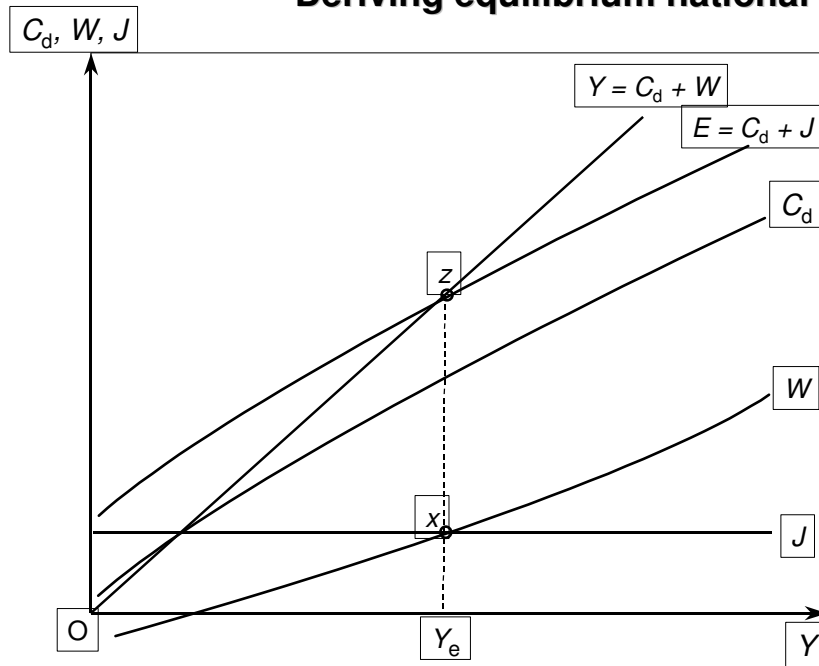
Bij een land wat veel luxueuze goederen importeert heeft de inkomenselasticiteit tot gevolg dat de importcurve progressief wordt van vorm.

Blz 94 R-I

33. Geef het verschil tussen de 45 graden lijn en de E-lijn.

45 graden lijn is het totaal van de consumptie en de withdrawals gelijk aan Y ($Y = C_d + W$).
E-lijn = $E = C_d + J$, dit is national expenditure. Equilibrium $Y = W = J$ of $Y = E$

Deriving equilibrium national income

De E-lijn is vlakker dan de Y-lijn omdat niet elke stijging van het nationaal inkomen (Y) volledig geconsumeerd wordt, een gedeelte wordt bijvoorbeeld gespaard.

Blz 98 R-I.

Als nat. inkomen de nationale uitgaven overstijgt, dan was er niet voldoende vraag naar de goederen en diensten, die geproduceerd worden.

Bedrijven blijven met voorraden zitten en ze gaan dus minder produceren en dus minder productiefactoren gebruiken. Hierdoor daalt Y tot het weer in evenwicht is.

34. Verklaar het aanpassingsmechanisme indien de E-lijn boven de Y-lijn ligt in figuur 16.10

Als $E > Y$ --- meer vraag dan productie---daling van de voorraden---toename productie---gebruik van meer productiefactoren--- Y stijgt--- C_d en J stijgen.

35. Wat is het onderscheid tussen het inkomenseffect en het capaciteitseffect van investeringen

Zie flo: grotere vraag zorgt ervoor dat er meer wordt geïnvesteerd (accelerator) en hierdoor stijgt het nationaal inkomen). Bij genoeg productie capaciteit stijgt dit inkomen zonder dat de prijzen verhoogd worden. capaciteitseffect; mocht de productie echter wel op het maximale van haar capaciteit zitten, stijgt niet alleen de output, maar ook de prijzen.

36. Geef het verschil tussen inkomensevenwicht (income equilibrium) en "full equilibrium equilibrium"?

Antwoord Ebbers, want ik kon antwoord niet in reader vinden:

Income equilibrium betekent de uitkomst, waarbij de lekken gelijk zijn aan de injecties. Full equil. betekent geen disequilibrium unemployment.

37. Omschrijf het begrip "deflationary gap". Wat kan de overheid doen om dit probleem op te lossen?

Als $Y_e < Y_f$, overcapaciteit in de economie, gevolg "demand deficient unemployment" Het verschil tussen het eigenlijke bestedingsniveau en de hogere bestedingen die nodig zijn om volledige werkgelegenheid te verkrijgen.

De overheid kan dit oplossen door haar begrotingspolitiek (fiscaal beleid); toename overheidsuitgaven of verlaging van de belastingen.

De overheid kan dit oplossen door haar monetair beleid; toename van de geldhoeveelheid of daling van de rentetarieven. Deze laatste instrumenten zijn nu overgedragen aan de EMU (ECB).

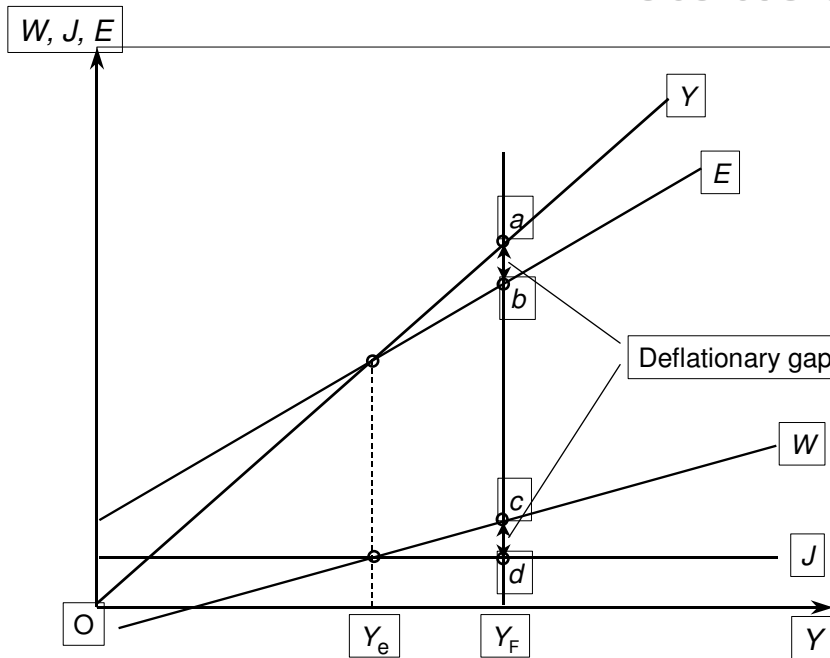
Als het equilibrium income lager is dan het full employment level, is er een overcapaciteit in de economie en dus een vraag-deficient unemployment.

Shortfall of national expenditure below national income (and injections below withdrawals) at the full-employment level of national income.

Oplossen door opzettelijk overheidsoptreden van reflation (lagere bel. of meer overheidsuitgaven).

Omgekeerde is inflationary gap: bij full-employment level of income, national expenditure is hoger dan national income -excess demand.

The deflationary gap

38. **Verklaar de gedachte dat de hoogte van de multiplier bepaald wordt door de som van de lekken (withdrawals)**

$$Y = Cd + W \text{ ----- } W = S + T + M \text{ ----- } Cd \text{ } 0,8 \text{ ---- } W=0,2.$$

Hoe minder er telkens wordt onttrokken elke keer als er geld circuleert, des te meer wordt er rondgepompt en des te groter zal de groei van het inkomen zijn. De grootte van de Multiplier varieert dus met de hoogte van de MPw. Hoe groter de MPw, hoe kleiner de multiplier: $k = 1/MPw$.

$$MPw + MPcd = 1 \rightarrow$$

$$MPw = 1 - MPcd.$$

$k = 1/(1 - MPcd)$. Als $MPw = 0,25$ en dan $MPcd = 0,75$. Multiplier = $1/0,25 = 4$. Als J stijgt met 10; stijgt Y met 40.

39. **Is de gecombineerde werking van accelerator en multiplier ook in negatieve zin mogelijk? Motiveer het antwoord.**

Als er een wijziging optreedt in de withdrawals of de injections kan dit een kettingreactie teweeg brengen tussen de multiplier en de accelerator.

Vb:

Een toename van de overheidsuitgaven heeft een stijging van Y (MPC) tot gevolg, dit leidt tot een accelerator agv van de stijging van het inkomen en de consumptie, bedrijven zullen meer moeten gaan investeren om aan de vraag te kunnen voldoen, toename van de injections, dit heeft een tweede stijging van Y tot gevolg etc.

Accelerator: niveau vd investeringen hangt af van de rate of changes in nat. income en is dus afhankelijk van substantiele fluctuaties. Als stijging vh inkomen kleiner is dan originele stijging vh inkomen, dan dalen de investeringen. Dalende investeringen leiden tot een dalende Y en derhalve een neerwaartse spiraal.

40. **Schets de invloed die de overheid op de loonvorming in de particuliere sector kan uitoefenen**

Door middel van verlaging van de collectieve lastendruk (verlaging sociale premies, belastingen) kan de overheid invloed uitoefenen op de loonvorming.

41. **Verklaar het feit dat de overheidsuitgaven in het algemeen vrij star zijn**

Ook deze kon ik niet vinden en dus aan ebbers gevraagd: uitgaven voor infrastructuur liggen immers voor meerdere jaren vast.

42. Wat is conjunctuurbeleid?

Maatregelen van de overheid die erop gericht zijn invloed uit te oefenen op het niveau van de bestedingen, dmv begrotingspolitiek, monetaire politiek, loon en prijspolitiek en betalingsbalanspolitiek. G en T.

43. Noem enkele graadmeters voor de stand van de conjunctuur

Inflatie, werkloosheid, economische groei, stand van de betalingsbalans, begrotingsoverschotten overheid. Ik had hetzelfde als jouw Jack; Ebbers zei dat het het Bruto Nationaal product of het nationaal inkomen is.:

44. Hoe definieer je de collectieve lastendruk?

Het uitgavenpatroon van de overheid, belastingen en sociale premies uitgedrukt in een percentage van het BNP. T als % van Y.

45. Noem de peilers van het “poldermodel”

Heroverweging
Deregulering
Reorganisatie rijksoverheid
Decentralisatie
Privatisering
Personeelsreductie

46. De jaren tachtig laten een daling zien van de arbeidsinkomensquote. Geef aan waardoor dit kwam.

In 1982 het akkoord van Wassenaar; sociale partners bereikten overeenstemming over het streven naar loonmatiging tbv werkgelegenheid. Op decentraal niveau worden afspraken gemaakt zonder bemoeienis vd overheid en daardoor ook meer differentiatie (ene sector is meer arbeidsintensief dan andere). Als gevolg van een stijging van de bedrijfsrendementen (TW), hierdoor daalde het aandeel van de loonkosten in relatie tot de TW.

$AIQ = (\text{loonsom} + \text{toegerekend loon zelfstandigen}) / \text{TW bedrijven}$.

47. Noem enkele beleidsmaatregelen die vanaf de jaren tachtig zijn genomen om de investeringen in de marktsector te stimuleren

WIR, loonkosten subsidies, bijdrage sociale verzekeringen, specifieke maatregelen op het gebied van de arbeidsmarkt, verlaging van het VPB tarief. Ebbers noemt ook R & D.

48. In het artikel “rente is geen werktuig om economie te sturen” (pagina 120) staat “de opdracht die de ECB heeft is eigenlijk een onmogelijke”. Verklaar deze stelling

Het is ondoenlijk om 1 renteniveau vast te stellen voor 11 verschillende economieën met allemaal verschillende problematieken. In Ierland is sprake van oververhitting met een inflatie van 5,9% en grote tekorten op de arbeidsmarkt. Daar hebben ze eigenlijk een hoge rente nodig. In Duitsland groeit de economie nog niet zo hard dat de rem erop moet.

49. Noem de belangrijkste oorzaken van het ontstaan van deflatie

Deflatie: daling van de prijzen; ontstaat door overcapaciteit en devaluatie. terugval vraag en toegenomen concurrentie.

50. Welke gevaren zijn verbonden aan een structurele prijsdaling?

Consumenten verwachten verdere prijsdalingen en stellen aankopen uit. Houden hun hand op de knip, omdat ze te maken hebben met negatieve vermogenseffecten (aandelenprijzen en huizen prijzen dalen). Lonen zullen niet zo snel dalen als de prijzen en dus reële lonen stijgen en dat heeft weer gevolgen voor de winstmarge.

51. Verklaar op welke wijze investeringen in de ICT kunnen bijdragen aan economische groei

Enmalige impuls v. investeringen in ICT leidt tot verlaging transactiekosten door het toegenomen belang van informatie- en kennisproducten en het feit dat veel producten veel kennisintensiever zijn dan vroeger. Marginale kosten van de extra produktieruns meer bescheiden tov de vaste kosten, die producent moet goedmaken. Dus grote schaalvoordelen.

- 52. Wat is het lange termijn effect op de economische groei van een lage spaarquote.**
Consument wordt erg afhankelijk van vermogensgroei en mensen geven veel uit omdat de beurzen hoog staan.
- 53. Wat wordt verstaan onder het “crowding out effect”?**
Antwoord Ebbers: doordat er veel vraag is naar kapitaal wordt kapitaal duur en de rente stijgt. Hierdoor worden investeerders uit de markt gedrongen.
- 54. Hoe wordt oververhitting” van de economie gemeten?**
Inflatoire spanningen op huizen-, aandelen- en arbeidsmarkt.
- 55. Verklaar op welke wijze stijging van de olieprijs invloed heeft op de inflatie**
kosten voor levensonderhoud stijgen vrijwel direct met een hoger olieprijs, omdat consumenten meer moeten betalen voor benzine en stookkosten (1e ronde effect). 2e ronde effect: bedrijven berekenen duurdere halffabrikaten en lage Euro door in hun afzetprijzen. Werknemers gaan op hun beurt looneisen opschroeven om de gestegen kosten van levensonderhoud op te vangen.
- 56. Noem enkele “leading indicators” die de conjunctuur kunnen voorspellen**
toe/afname export
consumentenvertrouwen (kooplust)
detailhandelvertrouwen
stijgende aandelenkoersen
- 57. Geef grafisch het effect van een minimum- en maximum prijs weer**
Geen idee.
- 58. Beargumenteer of de dollar aan het eind van 2001 hoger of lager staat dan het huidige niveau**
Ebbers: de ontwikkeling van X en M en kapitaalimport/uitvoer zijn de determinanten.
- 59. Op welke wijze is de ontwikkeling van de dollar van invloed op:**
De Nederlandse handelsbalans
Het inflatiepercentage
De economische groei
Ebbers: X en M veranderen
- 60. Welke korte- termijnindicatoren geven aan dat de economische groei in Nederland over haar hoogtepunt heen is?**
vermindering buitenlandse vraag
vermindering binnenlandse vraag
minder investeringen in woningen
gedeelde bezettingsgraad + verwachte verslechtering vd winstgevendheid
afzwakking vd werkgelegenheid
- 61. Op welke wijze hebben buitenlandse factoren invloed uitgeoefend op het Nederlandse prijspeil?**
Ebbers: waardoor ontstaat inflatie: oa door stijging grondstoffen.
Ikzelf denk dan aan olieprijs.
- 62. Leg uit op welke wijze “destabilizing speculation” kan leiden tot forse prijsfluctuaties**
Ebbers: de verwachting dat een prijsverandering langdurig is, vertaalt zich in destabilizing speculation; de grafieken zijn het eerste college uitgereikt.